

**AIZKRAUKLES
PILSĒTAS BILIJOTĒKAS**

**PĀRSKATS PAR
DARBU**

2015.GADĀ

Bibliotēkas darbības vispārīgs raksturojums

Aizkraukles pilsētas bibliotēka ir kultūras, izglītības un informācijas iestāde, kuras galvenais uzdevums ir veidot bibliotēkas krājumu un ar personāla un tehnisko līdzekļu palīdzību veicināt tā izmantošanu informacionālajām, pētniecības, izglītības vai izklaides vajadzībām.

Aizkraukles pilsētas bibliotēka izveidota uz Aizkraukles rajona centrālās bibliotēkas bāzes 1996. gadā. 1998. gada 1. maijā notiek bibliotēkas reorganizācija, apvienojot Aizkraukles pilsētas bibliotēku un Aizkraukles pilsētas bērnu bibliotēku, tiek izveidota Aizkraukles pilsētas bibliotēka ar divām struktūrvienībām – pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa un bērnu apkalpošanas nodaļa.

Aizkraukles pilsētas bibliotēka ir Aizkraukles novada pašvaldības iestāde. Aizkraukles pilsētas bibliotēkas grāmatvedība ir centralizēta Aizkraukles novada domes grāmatvedībā. Aizkraukles pilsētas bibliotēka atrodas ēkā, kas pieder novada pašvaldībai. Vērienīga bibliotēkas renovācija notika 2009. gadā. Bibliotēka ir izvietota visos trijos ēkas stāvos. Veicot ēkas pārbūvi un rekonstrukciju bibliotēka tika pie jaunām un plašākām telpām gan lietotājiem, gan bibliotēkas darbiniekiem. 2011. gadā tika pabeigta bibliotēkas apkārtnes un piegulošo ielu sakārtošana un pārbūve. Tas nodrošina ilgtspējīgu bibliotēkas attīstību, jo to neapdraud dažādi sabiedrībā notiekošie procesi. Novada pašvaldība ir ieinteresēta savu iedzīvotāju pēc iespējas labākā apkalpošanā un ir gatava piedalīties bibliotēkas tālākā attīstībā un segt pieaugošos bibliotēkas uzturēšanas izdevumus. Bibliotēkas ģeogrāfiskais izvietojums, pilsētas centrā, ļauj lietotājiem ātrā laikā nokļūt bibliotēkā no jebkuras pilsētas vietas. Bibliotēkas ēkas priekšā ir laukums, kur var novietot transporta līdzekļus, ērta pieeja arī gājējiem. Renovējot bibliotēkas pagrabstāvu, ir izveidots speciāls nobraucamais ceļš un cilvēki ratiņkrēslos un ar bērnu ratiņiem var ērti apmeklēt bibliotēku.

Aizkraukles pilsētas bibliotēka ir lielākā grāmatu krātuve Aizkraukles reģionā, kura veic reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas un ir metodiskais centrs 21 reģiona pašvaldību bibliotēkām un 18 skolu bibliotēkām.

Aizkraukles pilsētas bibliotēkas galvenie darba virzieni:

1. nodrošināt operatīvu un kvalitatīvu bibliotēkas pakalpojumu sniegšanu bibliotēkas lietotājiem;

2. nodrošināt bibliotēkai nepieciešamo iespieddarbu un dokumentu komplektēšanu, veidot bibliotēkas krājumu, papildināt, uzturēt un saglabāt to, veikt krājuma uzskaiti;
3. organizēt bibliotēku, literatūru un lasīšanu popularizējošus pasākumus;
4. nodrošināt bibliotēkas darbinieku apmācību un tālākizglītību;
5. nodrošināt bibliotēkas saimniecisko darbību un tās uzturēšanu, saskaņojot ar Aizkraukles novada domi;
6. iesaistīties valsts starpbibliotēku abonementa sistēmā;
7. atbilstoši piešķirtajiem budžeta līdzekļiem nodrošināt jaunu informācijas tehnoloģiju ieviešanu;
8. organizēt bibliotēkas darbu atbilstoši bibliotēku darba standartu prasībām;
9. veicināt bērnu un jauniešu vēlmi lasīt un izkopt viņu iemaņas informācijas tehnoloģiju un līdzekļu lietošanā;
10. nodrošināt valsts un pašvaldības sagatavotās informācijas pieejamību;
11. sniegt nepieciešamās ziņas par bibliotēkas krājumu nacionālajam kopkatalogam;
12. nodrošināt iespēju izmantot bibliotēkas pakalpojumus visiem lietotājiem un rūpēties par atbilstošu bibliotēkas aprīkojumu personām ar kustību un redzes traucējumiem;
13. nodrošināt metodisko un konsultatīvo palīdzību Aizkraukles reģiona pašvaldību publiskajām un skolu bibliotēkām.

Tālākā bibliotēkas darbības pilnveides procesā ietilpst virtuālās bibliotēkas attīstība, pilnīga bibliotekāro procesu automatizācija, valsts un pašvaldības institūciju informācijas pieejamības nodrošinājums bibliotēkas apmeklētājiem, sadarbība ar skolām, pirmsskolas iestādēm, rūpējoties par sabiedrības mūžizglītību un integrāciju, kā arī par lasīšanas veicināšanu, literatūras popularizēšanu un kultūras pasākumu pieejamību. 2015.gadā darba prioritātes bija: darbs pie bibliotēkas veidotajām datu bāzēm, novadpētniecības krājuma papildināšana, bibliotēkas publicitāte, bibliotēkas darbinieku tālākizglītība, automatizācijas procesu tālāka attīstība un darbs ar bibliotēkas krājumu. Jaunas vēsmas bibliotēku darbā varētu ienest neformālās izglītības atzīšana Latvijā un arī bibliotēku jomā, e-grāmatu ienākšana bibliotēkas pakalpojumu klāstā. Aizkraukles reģiona galvenās bibliotēkas uzdevums bija palīdzēt sagatavoties reģiona publiskajām bibliotēkām atkārtotai akreditācijai.

Bibliotēkas pakalpojumu pieejamība

Atskaites gadā Aizkraukles pilsētas bibliotēkas pakalpojumus izmantoja 2530 reģistrēti bibliotēkas lietotāji, no kuriem 260 lietotājs ir no cita novada. Lietotāju skaits palielinājies, to varētu izskaidrot ar to, ka iedzīvotāji no laukiem pārceļas uz dzīvi un darbu pilsētā, saglabājot dzīvesvietas deklarāciju novadā. Lasītāju sastāvs Aizkraukles pilsētas bibliotēkā atspoguļo visas sabiedrības īpatnības. Vecuma ziņā visvairāk bibliotēkas lietotāji ir vecuma grupā no 20 līdz 35 gadiem - , un bērni un jaunieši līdz 20 gadiem. Pēc sociālā statusa bibliotēkas lietotāji sadalās 5 lielākajās grupās: skolēni 31%, strādājošie 25%, bezdarbnieki 8%, studenti 5%, pensionāri 9,5%.

Kopā bibliotēku ir apmeklējuši 45684 klātienē lietotāji, 21813 bibliotēkas mājas lapas virtuālie apmeklētāji un 39412 sociālo tīklu apmeklētāji. Ir izsniegti 68754 iespaidarbi un citi dokumenti. Bibliotēkas pakalpojumus klātienē ir izmantojuši 22% Aizkraukles novada iedzīvotāju. Aizkraukles pilsētas bibliotēkā pieaugušie lietotāji tika apkalpoti periodikas un uzzīņu lasītavā un abonementā, kas ir arī sabiedriskais interneta pieejas punkts. Bērni tika apkalpoti divos abonementos – pirmsskolas un jaunāko klašu skolēnu abonementā un vecāko klašu skolēnu abonementā, kur ir interneta un uzzīņu lasītava.

Aizkraukles pilsētas bibliotēkas galvenie darba rādītāji:

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Lietotāju skaits	5194	2713	2468	2499	2530
t. sk. bērni	912	930	720	772	785
Apmeklējumu skaits	49412	52142	62146	82924	45684
t. sk. bērni	16349	17647	17574	16180	17165
Izsniegums	73575	62498	69806	67536	68754
t. sk. bērni	11072	11192	16992	15466	15026

Reģistrēto lasītāju skaits bibliotēkā, apmeklējums un izsniegums ir pieaudzis, vienīgi samazinājies ir izsniegums bērnu apkalpošanas nodaļā.

Apmeklējums ir samazinājies tāpēc, ka tagad atsevišķi tiek uzrādīti fiziskie apmeklētāji un virtuālie apmeklētāji. Bibliotēkas pieaugušo lasītāju nodaļas darba skaitlisko rādītāju stabilitāti nodrošināja kvalitatīvs bibliotēkas krājums, plašais periodikas klāsts lasītavā un apmeklētību veicināja bibliotekāru ieguldījums savu lasītāju apmācībā darbam ar informācijas tehnoloģijām. Tas dod iespēju ne tikai komunicēt globālajā tīmeklī, bet arī lasīt periodiskos izdevumus, grāmatas, meklēt vajadzīgo informāciju par sev interesējošiem tematiem. Bieži, apmeklējot bibliotēku, tiek izmantoti tikai interneta pakalpojumi. Krājuma komplektēšanai paredzētie līdzekļi bija pietiekoši, un palielinājās par 2 tūkstošiem eiro. Bibliotēka varēja atļauties iepirkt daiļliteratūru un populārzinātnisko literatūru vairākos eksemplāros, tāpēc samazinājās atteikumu skaits un neveidojās rindas uz daudzām grāmatām. Tāpat kā iepriekšējā gadā samazinājām dažādu mācību grāmatu iepirkšanu, jo strauji sarūk studentu skaits bibliotēkā un grāmatu izmantojamība lasītavā ir ļoti zema. Tagad lielākā daļa mācību grāmatu tiek pārcelta uz abonementu. Atbrīvojās līdzekļi, lai vairāk iepirktu populārzinātnisko literatūru un daiļliteratūru.

Lasītavās lietotāju rīcībā bija 96 nosaukumu avīzes un žurnāli latviešu, krievu, angļu valodās. Periodikas abonēšanai 2015.gadā tika izlietots EUR 3989.00. Pieprasījums ir ļoti liels, ir izveidojies pastāvīgo lasītāju loks. 2015.gadā pieaugušie lasītāji lasītavu apmeklēja 6603 reizes. Tika izsniegtas 22331 vienības. Bērnu apkalpošanas nodaļā lasītavu ir apmeklējuši 2830 lietotāji. Tas liecina, ka periodikas abonēšanai iztērētā nauda ir sasniegusi savu mērķi un ir tērēta lietderīgi. Periodikas un uzzīņu lasītavā lietotājiem bija pieejams 1 dators ar interneta pieslēgumu.

No 2011.gadā arī periodikas lasītavā tiek realizēta seriālizdevumu automatizēta uzskaitē un izsniegšana.

Cilvēkiem ar redzes traucējumiem bibliotēkā ir tekstu palielinoša lupa un dators speciāli viņu vajadzībām, taču 2015. gadā dažas reizes tika lietota tikai palielinošā lupa. Esam nonākuši pie secinājuma, lai lietotu speciālās ierīces ir vajadzīgs laiks un pacietība ne tikai no darbinieku puses, bet arī no lietotājiem. Dažreiz kādam apmeklētājam piedāvājām lasīt ar palielinošo lupu, bet pēc pirmā mēģinājuma saņēmām atteikumu, jo ar parasto rokas lupu pierastāk. Tika sniegta

informācija par iespēju saņemt vajadzīgos izdevumus no Latvijas Neredzīgo bibliotēkas krājuma.

Uzziņas lietotājiem tika sniegtas ne tikai bibliotēkā uz vietas, bet arī pa tālruni un nosūtīt informāciju uz e-pastu. Bibliotēkā tika sniegtas 149 tematiskās uzziņas un vairāki simti faktogrāfisko uzziņu, bērnu nodaļā 108 tematiskās uzziņas, 95 individuālās uzziņas un 12 kolektīvās informācijas. Lūk daži tematisko uzziņu temati: informācija par Baltkrievijas vēstniecību, Pļaviņu HES un tās vēsture, zinātne tās attīstības posmi un slavenie izgudrotāji, ekonomika – tirgu izmantošanas likumdošana un prakse, patērētāju tiesības, sociālais darbs – tā virzieni, pirmsskolas bērnu fiziskā audzināšana, sporta nodarbības un spēles, kosmetoloģija – ādas kopšana un kopšanas līdzekļi, izdzīvošana ekstremālos apstākļos, pirts rituāli, Ebolas vīruss, robotika, Latvijas iedzīvotāju deportācijas, izsūtīto iedzīvotāju dzīve Sibīrijā.

Starpbibliotēku abonementa galvenā funkcija ir nodrošināt lasītājam viņa pieprasīto grāmatu vai citu dokumentu gadījumos, kad tas nav bibliotēkas krājumā. SBA pakalpojumi Aizkraukles pilsētas bibliotēkā lietotājiem ir bez maksas. Visi SBA pieprasījumi tiek sūtīti pa elektronisko pastu. Aizkraukles pilsētas bibliotēka sūta tikai savas bibliotēkas lietotāju pieprasījumus. No Latvijas Nacionālā bibliotēkas 2015.gadā tika saņemtas 15 grāmatas. Citām bibliotēkām (Skrīveru bibliotēka, Kokneses pagasta bibliotēka, Pļaviņu novada bibliotēka, Klintaines pagasta bibliotēka, Bebru pagasta bibliotēka) izsniegtas 53 grāmatas. Bibliotēkām izsniegto grāmatu daudzums ir lielāks, bet izmantojot elektronisko kopkatalogu un vienoto lasītāju reģistrācijas kartotēku, lasītāji paši atrod grāmatu mūsu bibliotēkas katalogā un paši ierodas pēc grāmatas. SBA kārtā saņemtās grāmatas galvenokārt ir specifiska nozaru literatūra, kuras nav mūsu bibliotēkā – tiesību vēsture, tiesu medicīna, tiesu ekspertīzes, vēsture, valodniecība, reliģija, pedagoģija, sociālais darbs.

Bibliotēkas darba laiks atbilst lietotāju vajadzībām. Bibliotēka lietotājiem nedēļā ir atvērta 41 stundu. Sestdienās bibliotēka atvērta no 9.00 līdz 15.00. Vasarā sestdienās bibliotēka ir slēgta.

Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika

2011.gadā bibliotēka izstrādāja krājuma komplektēšanas vadlīnijas, kas arī noteica bibliotēkas krājuma komplektēšanas galvenos principus. Vadlīnijas atspoguļo galvenos krājuma piekomplektēšanas principus, krājuma norakstīšanas kritērijus, krājuma izvērtēšanas principus. Vadlīnijās tika izdalītas bibliotēkai raksturīgākās lasītāju grupas, lasītāju intereses un pieprasījumi un tika ņemta vērā pilsētas un novada izaugsmes un attīstības stratēģija.

Aizkraukles pilsētas bibliotēkas kopējais krājums uz 01.01.2015. ir 69426 eksemplāri, no kopējā eksemplāru skaita bērnu nodaļas krājums ir 15874 vienības. Aizkraukles pilsētas bibliotēkas darbību finansē novada pašvaldība, bet bibliotēka apkalpo arī reģiona pagastu iedzīvotājus. Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai no pašvaldības līdzekļiem palielinās katru gadu, tas ļauj samērā pilnvērtīgi atjaunot krājumu.

Krājuma komplektēšanas avoti 2015. gadā bija:

Pašvaldības līdzekļi	€ 13042.00
Dāvinājumi	€ 685.00
Lauku bibliotēku atbalsta biedrība	€ 70.00
LNB Atbalsta biedrība	€ 306.00
Periodikas pasūtīšanai	€ 3989.00

Uz vienu bibliotēkas lasītāju grāmatu un periodikas iegādei no pašvaldības finansējuma tika izlietoti 6.7 euro. Grāmatas, galvenokārt, tika pirktas pie individuālajiem komersantiem „Virja AK”, kuri grāmatas bibliotēkai piegādāja paši, un grāmatu vairumtirdzniecības bāzēs „Latvijas Grāmata“ un „Janus”. Par pašvaldības līdzekļiem tika iepirktas grāmatas latviešu valodā un nedaudz krievu valodā. Krājuma papildināšanai krievu un citās svešvalodās tika izmantoti dažādi dāvinājumi. No jaunienākušajām grāmatām apmēram 55% ir daiļliteratūra, bērnu literatūra – 7%, 17% - sabiedriskā literatūra, 4% māksla, literatūrzinātne un valodniecība, tehniskā literatūra pa – 2 līdz 3%. Bērnu literatūras nodaļai tika iepirktas 413 jaunas grāmatas, kas ir 22 % no visām iepirktajām grāmatām.

Saņēmām dāvinājumu no Nacionālā kino centra “Latvijas filmu izlase”, kas sastāv no viena kataloga un 25 DVD diskiem ar 70 Latvijas spēlfilmām, dokumentālajām un animācijas filmām par 180.00 euro.

2015.gadā periodikas pasūtīšanai izlietoti € 3989.00 un tika pasūtīti 107 nosaukumi: 96 pieaugušo lasītāju nodaļai un 11 bērnu nodaļai. Bibliotēkas nodaļas aktīvi apmainās ar izdevumiem un spēj apmierināt lasītāju vēlmes. Pieprasījums ir ļoti liels, ir izveidojies pastāvīgo lasītāju loks. 2015.gadā pieaugušie lasītāji lasītavu apmeklēja 6603 reizes. Tika izsniegtas 22331 vienības. Tas liecina, ka periodikas abonēšanai iztērētā nauda ir sasniegusi savu mērķi un ir tērēta lietderīgi. Vispieprasītākie izdevumi bibliotēkas lasītavās 2015.gadā bija Ievas žurnāli, Ir, Leģendas, Ilustrētā Zinātne, Ilustrētā Pasaules Vēsture, Ilustrētā Junioriem, Klubs, Lilit, Santa un daudzie rokdarbu žurnāli.

Krājuma procentuālais sastāvs pēc izdevumu veidiem

	Grāmatas %	Periodika %	Audiovizuālie un elektroniskie dokumenti %	Kartogrāfiskie dokumenti %	Pārējie dokumenti %
Jaunieguvumi	61	38	0.3	0.6	0,2
Krājums	95	4	0,5	0,1	0,4

Protams, ka visvairāk tiek iepirktas grāmatas, tad seko periodika un audiovizuālie līdzekļi (ietilpst CD, elektroniskie dokumenti, un citi informācijas nesēji ar filmu un mūzikas ierakstiem).

Notika tālāka grāmatu krājuma attīrīšana no neizmantotās, novecojušās un nolietotās literatūras. Dažādu iemeslu dēļ no grāmatu krājuma tika norakstītas 4585 vienības. 2015.gadā, ievērojot akreditācijas komisijas atzinumus par to, ka bērnu nodaļas krājumā atrodas pārlietu daudz bērnu vecuma grupām neatbilstošas literatūras, kas dublē pieaugušo literatūras krājumu, turpinājām darbu pie krājuma attīrīšanas no tās. Tāpat turpinājām krājuma atlasīšanu no liekajiem dubletiem, kā arī no mazpieprasītām un nolietotām grāmatām.

Jau 2009.gadā atteicāmies veidot kartīšu alfabētisko katalogu, tagad strādājam tikai ar elektronisko katalogu, kurā ir savadīts viss bibliotēkas krājums. Lasītavā ir plašs uzzīņu un mācību literatūras klāsts, plašs novadpētniecības materiālu sakopojums: grāmatas, periodika, mapes. Lietotājiem ir pieejami datori ar interneta

pieslēgumu, var strādāt ar elektroniskajām datu bāzēm: NAIS, NEWS.LV, ALISE, Letonika, LURSOFT, CD un bibliotēkas elektronisko katalogu.

Krājumu attīstības dinamika

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Grāmatas	64539	64572	64619	63014	60426
Seriālizdevumi	433	498	1841	2936	8396
Audiovizuālie dokumenti	249	251	249	256	270
Elektroniskie dokumenti	50	50	83	84	63
Pārējie dokumenti	309	314	366	341	241
Kopā	65580	65685	67158	66631	69426

Dokumentu norakstīšana

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Grāmatas	712	1762	1789	3314	4441
Seriālizdevumi	68	13	0	0	
Audiovizuālie dokumenti			4	0	18
Pārējie dokumenti	10	7	31	31	126
Kopā	790	1782	1824	3345	4585

Jaunieguvumi

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Grāmatas	1783	1795	1836	1709	1883
Seriālizdevumi	70	78	1343	1095	5460
Audiovizuālie dokumenti	4	2	2	7	32
Elektroniskie dokumenti			33	1	
Pārējie dokumenti		12	83	6	5
Kopā	1857	1887	3297	2818	7380

Izdevumi bibliotēkas krājuma komplektēšanai EUR

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Krājuma komplektēšanai	11650	17655	15623	15970	17031
Grāmatām	8297	13702	10919	11986	13042
t. sk. bērniem	1941	2361	2777	2153	2833
Periodikai	3342	2265	3834	3984	3989

2015.gadā uz vienu bibliotēkas lietotāju bija 27,4 dokumenti un katrs bibliotēkas lietotājs gadā ir izmantojis 27 dokumentus, krājuma apgrozījums 0.99 reizes.

Krājuma satura procentuālais sastāvs

	Sabiedriskās zinātnes	Dabas zinātnes	Medicīna	Tehnika	Lauksaimniecība	Māksla	Sports	Literatūrzinātne un valodniecība	Ģeogrāfija	Vispārīgā literatūra	Daiļliteratūra	Bērnu literatūra
Jaunieguvumi	17	2	3	2,5	1	4	3	2	0,5	2	55	7
Krājums	10	4	2	4	3	6	1	5	2	3	54	6

Analizējot krājuma procentuālo sastāvu redzam, ka visvairāk iepirkām daiļliteratūru, bērnu literatūru, sabiedrisko zinātņu literatūru, medicīnas literatūru un literatūru par mākslu. Arī krājumu visvairāk sastāda daiļliteratūra, bērnu literatūra, sabiedrisko zinātņu literatūra, valodniecība un literatūrzinātne, māksla un tehniskā literatūra. Sabiedrisko zinātņu literatūras sastāvā ietilpst: vēsturiskā literatūra, psiholoģija, reliģija, ezotēriskā literatūra, kas ir visvairāk iecienīta arī lasītāju vidū.

Krājuma procentuālais sastāvs pa valodām

	Latviešu valodā	Krievu valodā	Citās svešvalodās
Jaunieguvumi	79	20,5	0,4
Krājums	78	20	1,7

Visvairāk krājumā ir literatūra latviešu valodā - 78%. No svešvalodām visvairāk literatūra ir krievu valodā – 20%, un citās svešvalodās - 2% .

Krājuma un izsnieguma procentuālā analīze

	Sabiedriskās zinātnes	Dabas zinātnes	Medicīna	Tehnika	Lauksaimniecība	Māksla	Sports	Literatūrzinātne un valodniecība	Ģeogrāfija	Vispārīgā literatūra	Daiļliteratūra	Bērnu literatūra
Krājums	10	4	2	4	3	6	1	5	2	3	54	6
Izsniegums	11,2	0,8	1,5	2,8	0,9	1,6	0,9	0,8	0,6	0,6	66,2	11,9

	Grāmatas	Periodika	Audiovizuālie un elektroniskie dokumenti	Kartogrāfiskie dokumenti %	Pārējie dokumenti
Krājums	95	4	0,5	0,1	0,4
Izsniegums	81,5	18,4	0,03	0,03	0,04

	Latviešu valodā	Krievu valodā	Citās svešvalodās
Krājums	78	20	1,7
Izsniegums	77,3	22	0,4

Krājuma lielāko daļu veido daiļliteratūra, sabiedrisko zinātņu literatūra, bērnu literatūra, mākslas literatūra un literatūra par valodniecību un literatūrzinātņi, bet

izsniegumā lielākais procents ir daiļliteratūrai, sabiedrisko zinātņu literatūrai, tehniskajai literatūrai un vispārīga satura literatūrai. Analīze rāda, ka krājuma procentuālais sastāvs atbilst izsnieguma procentuālajam sastāvam. Sabiedrības zinātnes literatūrai, bērnu literatūrai, daiļliteratūrai un vispārīgajai literatūrai izsnieguma procents ir lielāks nekā krājuma procents, savukārt mākslas literatūrai, literatūrzinātnes un valodniecības literatūrai un dabaszinātņu literatūras izsnieguma procents mazāks nekā krājuma procents. Lai gan periodiskie izdevumi sastāda tikai 4% no visa krājuma izsniegums ir 18% no visiem izsniegumiem. Jāpiestrādā pie audiovizuālo un elektronisko dokumentu izsnieguma palielināšanas.

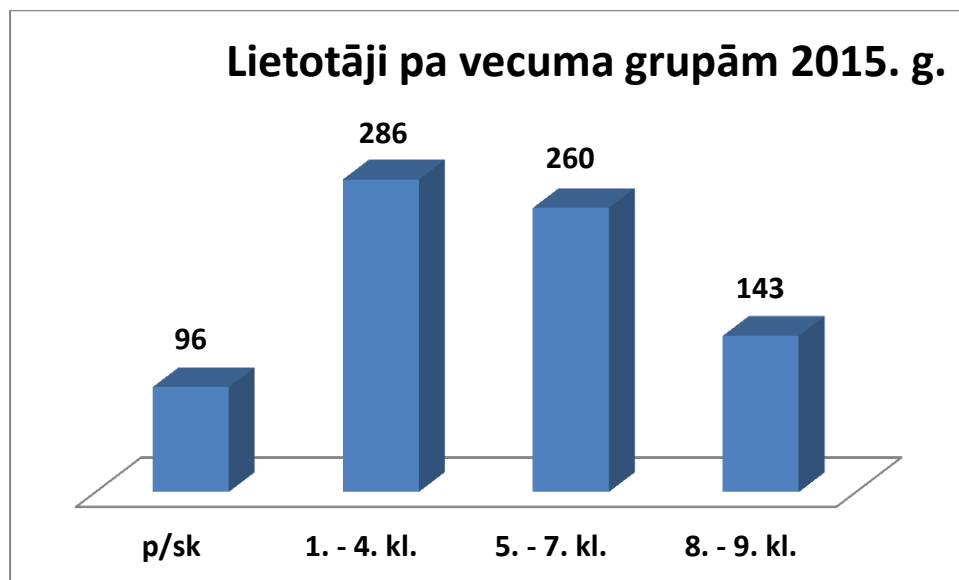
Grāmatu aprakstīšanā daudz izmantojam citu bibliotēku elektroniskos katalogus. Tas lielā mērā atvieglo bibliotekāru darbu. Analītikas datu bāzē netika ievadīti jauni apraksti, jo analītiku pārsvarā izmantojam no LNB elektroniskā kataloga. Novadpētniecības datu bāze tiek papildināta ar jauniem ierakstiem no rajona laikraksta „Staburags”. Pašvaldību datu bāze netika papildināta, jo Aizkraukles novada domes mājas lapā tiek publicēti novada dokumenti un sēžu protokoli.

Darbs ar bērniem

Bērnu literatūras nodaļa apkalpo pirmskolas vecuma bērnus, skolēnus no 1.-9. klasei, kā arī vecākus, skolotājus un citus interesentus, kuriem nepieciešama nodaļas krājumā esošā literatūra vai citi pakalpojumi.

2015. gadā bērnu literatūras nodaļu izmantojuši **785** lietotāji. Vislielāko lasītāju skaitu sastāda 1.- 4. klašu skolēni - 286, daudz neatpaliek arī lasītāju skaits 5.-7. klašu grupā - 260 skolēni. 8.-9. klašu grupā lasa 143 skolēni. Vismazākais lasītāju skaits ir pirmskolas vecuma grupā - 96, taču salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu tas ir pieaudzis, iespējams tādēļ, ka aktīvāk aicinām māmiņas pierēģistrēt par lasītājiem savus pavisam mazos bērnus, kuriem parasti grāmatas izsniedza uz vecāko brāļu vai māsu vai pat māmiņu vārda.

Par oficiālu lasītāju uzskaitām tikai tos apmeklētājus, kuriem ir aizpildīts galvojums. Kā vienmēr, bibliotēkas apmeklējumu ietekmē demogrāfiskā situācija un skolēnu skaita svārstības skolās.

Bērnu literatūras nodaļā gada laikā izsniegtas **15026** bibliotekārās vienības, vidēji katrs bibliotēkas lietotājs izlasījis **19** grāmatas. Kopumā bērnu literatūras nodaļa ir apmeklēta **17165** reizes, 3251 ir interneta lasītavas apmeklējumi, 5722 apmeklējumi abonementā, 2830 – apmeklējumi lasītavā, 1563 apmeklējumi masu pasākumos.

Ar katru gadu strauji sarūk interneta lietotāju skaits, šogad tas ir gandrīz uz pusi mazāks kā pirms diviem gadiem. Tas izskaidrojams ar to, ka datori arvien straujāk ienāk skolēnu mājās, jo tas nepieciešams mācībām skolā.

1049 reizes bibliotēku apmeklējuši bērnu vecāki, **319** apmeklējumi ir gadījuma rakstura (iebraucēji vai nejauši garāmgājēji, kuri īslaicīgi uzturas pilsētā). Katrs bibliotēkas lietotājs vidēji bibliotēku apmeklēja **22** reizes gadā.

No visa bērnu nodaļas lasītāju kopskaita 27% nāk no pilsētas sākumskolas, 20% - no Aizkraukles novada ģimnāzijas un 17% - no 1.vidusskolas. Savukārt 12% lasītāju ir pirmsskolnieki, bet 24% - citu skolu audzēkņi. Jāteic, ka visās pilsētas

skolās darbojas skolas bibliotēkas, kurās arī netrūkst ne daiļliteratūras, ne nozaru literatūras.

Lasītāju iesaistījuma procenti no pilsētas izglītības iestādēm ir šādi:

Aizkraukles novada ģimnāzija – **89%**

Aizkraukles pilsētas sākumskola – **62%**

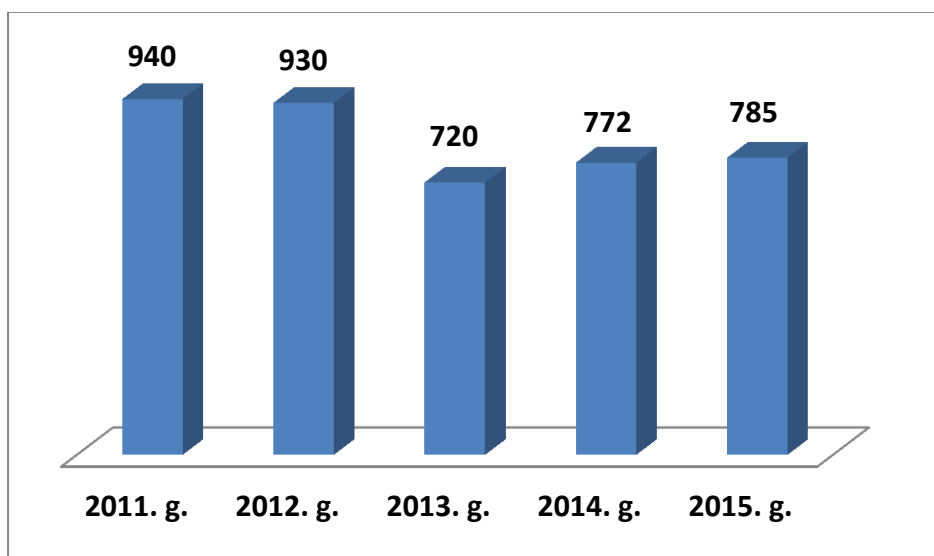
Aizkraukles 1. vidusskola – **31%**

PII – **21%**

Bērnu literatūras nodaļā gada laikā notikuši **70** pasākumi.

Nodaļas darbinieki dalījās darba pieredzē ar citu bibliotēku darbiniekiem gan bibliotekāru semināros, gan individuāli, iespēju robežās konsultējām uzziņu un informācijas darbā, datu bāzu izmantošanā.

Bērnu literatūras nodaļas galvenie darba rādītāji

Lietotāju skaits

2015. gadā no krājuma izslēgti **2213** eksemplāri, pārsvarā lasītāju nolietotās un lasītāju profilam neatbilstošās grāmatas, kā arī liekie dubleti. Gada laikā ienākušas **446** grāmatas un **2** audiovizuālie līdzekļi. **60%** no visa jauniegūtā krājuma ir

pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem adresētā literatūra, **26%** - daiļliteratūra un **14%** – nozaru literatūra.

Krājuma komplektēšanu veicam galvenokārt vadoties pēc lasītāju vēlmēm un pieprasījuma. Ja pēc kādas grāmatas ir pastiprināts pieprasījums, tad nereti piekomplektējam papildus eksemplārus jau esošajām grāmatām.

Analizējot krājuma izmantošanu aizvadītajā gadā, vērtējam tieši grāmatu izsniegumu pēc izdevumu veidiem salīdzinājumā ar jaunieguvumiem. Redzams, ka krājuma veidošana proporcionāli atbilst lasītāju pieprasījumam, lai gan pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma literatūras piedāvājums krietni pārsniedz pieprasījumu. Līdzīga aina ir salīdzinot izsniegumu un krājuma stāvokli kopumā. Kā redzams, vismazāk izmantotā ir nozaru literatūra. Analizējot monogrāfisko izdevumu izsniegumu pa atsevišķām nozarēm, secinām, ka vismazākais apgrozījums ir reliģiska satura literatūrai un literatūrzinātnei, bet vislielākais - sabiedriskajām zinātnēm. Sabiedrisko zinātņu literatūras izsniegums saistīts ar to, ka pēdējā laikā to diezgan daudz izmanto pirmsskolas iestāžu pedagogi gatavojoties nodarbībām vai studijām.

Krājuma papildināšana notiek izvēloties grāmatas no tām, ko mums piedāvā, un jāteic, ka šai lasītāju grupai patiešām ir vislielākais izdoto grāmatu klāsts, ko nevarētu teikt par daiļliteratūru pusaudžiem un vēl jo vairāk par nozaru literatūru.

Par novada pašvaldības līdzekļiem iegādāti **413** eksemplāri par **Ls 1891,50**. Bērnu literatūras nodaļas krājums tiek papildināts arī piedaloties lasīšanas veicināšanas programmā „Bērnu žūrija”, kā arī piedaloties akcijā „Atbalsts lauku bibliotēkām” un saņemot dāvinājumus.

Joprojām turpinās darbs pie krājuma attīrīšanas no lasītāju profilam neatbilstošas literatūras, kā arī no liekajiem dubletiem un mazpieprasītām un nolietotām grāmatām. Tāpat turpinām darbu pie krājuma kvalitātes pilnveidošanas. Krājuma apgrozība salīdzinot ar 2011. gadu pieaugusi no 0,5 līdz **0,9**. Krājumā kopumā pašreiz ir **15874** eksemplāri, vidēji uz katru lasītāju krājumā ir **20** grāmatas.

Gada laikā krājumu papildinājuši **2** audiovizuālie līdzekļi.

No periodikas izdevumiem lasītājiem pieejami **10** nosaukumu žurnāli, kā arī vietējais laikraksts „Staburags”. Seriālizdevumu apgrozība aizvadītajā gadā bija **4,4**.

Žurnāli bibliotēkā tiek pārļapoti diezgan intensīvi un tas notiek, galvenokārt, apmeklētājiem gaidot savu kārtu pie datora.

Aizvadītajā gadā bērnu literatūras nodaļā sniegtas **108** uzziņas, **95** individuālās un **12** kolektīvās informācijas. Tāpat kā iepriekš katrai pilsētas sākumskolas klašu grupai tika izstrādāti ieteicamās literatūras saraksti, kā arī bibliotēkā visām klašu grupām attiecīgi tika nolasīti grāmatu apskati „Ko lasīt vasarā?”. Ieteicamās literatūras izsniegums aizvadītajā gadā ir **2203**.

Kā vienmēr tika nolasīti apskati katrai Bērnu žūrijas vecuma grupai, lai sniegtu informāciju par attiecīgo grāmatu kolekciju. Palīdzībai mācību procesā tika noorganizēti **94%** no visiem pasākumiem. Grāmatu popularizēšanai tika izliktas **32** literatūras izstādes, tai skaitā izstādes veltītas Fr.Bārdas, Aspazijas, Raiņa un Kr. Barona jubilejām.

Pieprasījums pēc tematiskajām mapēm ir mazs, tās tiek izmantotas galvenokārt bibliotekāru pašu vajadzībām, meklējot materiālus, ko varētu izmantot pasākumos un izstādēs. Lietotājiem tās noder tikai gadījumos, kad nepieciešama plašāka informācija vai internetā nevar atrast pietiekamu informāciju par konkrēto tēmu.

7. – 9. klašu skolēniem pastāstījām par iespēju bibliotēkā bez maksas piekļūt *Lursoft* datu bāzei „Laikrakstu bibliotēka”, ko viņi varēja izmantot, gatavojot materiālus projektam. Tāpat vecāko klašu skolēnus aicinām izmantot LNB analītiskas datu bāzi, meklējot sev interesējošo tēmu. Bērnu nodaļā lietotāju rīcībā ir 3 datori ar interneta pieslēgumu. Tie joprojām lielāko tiesu tiek izmantoti izklaidei.

Pavisam bibliotēkā gada laikā noorganizēti **70** masu pasākumi, no tiem pirmskolas vecuma bērniem – 28, jaunākā un vidējā skolas vecuma bērniem – 32 un pusaudžiem 7. Ļoti aktīvi pasākumus apmeklē pirmsskolas iestāžu audzēkņi, kā arī pilsētas sākumskolas skolēni. Šajā gadā, pateicoties Raiņa un Aspazijas apaļajām jubilejām, visbiežāk pielietotā darba forma bija literārā pēcpusdiena, tādas 2015. gadā notikušas 51 reizi.

Atzīmējot dzejnieka Friča Bārdas 135. jubileju, šoreiz devāmies pie bērniem uz bērnodārzu, kur tika lasīti Friča Bārdas dzejoļi un parādīta multfilma “Bukurags”.

Vēl nebijis pasākums bija “Skani, mana valodiņa!”, kurš bija veltīts starptautiskajai dzimtās valodas dienai. Tajā 5. klašu skolēni skatījās video materiālus par valodas izcelšanos, klausījās dažādus latviešu valodas dialektus, lasīja “mēles mežģus” un pārliecinājās par valodas īpašo lomu cilvēka dzīvē.

Ar Māra Runguļa devumu latviešu bērnu literatūrā tuvāk iepazīs Aizkraukles pilsētas sākumskolas 1.-5. klašu skolēni, atzīmējot rakstnieka 65.dzimšanas dienu. 5. klašu skolēni sacentās savā starpā, kurš ātrāk alfabēta secībā sakārtos M.Runguļa grāmatu nosaukumus, bet jaunāko klašu skolēni klausījās mīklupantus.

Vēl nozīmīgs pasākums aizvadītajā gadā bija “Man bij’ dziesmu kamoliņš...” – veltīts Dainu tēva Krišjāņa barona 180. jubilejai. To apmeklēja PII vecāko un sagatavošanas grupu audzēkņi. Bērni tika tuvāk iepazīstināti ar Krišjāni Baronu un viņa mūža veikumu, uzzināja, kas ir Dainu skapis un kas tajā glabājas. Tautasdziesmas tika lasītas, skaitītas, dziedātas un arī izdejas.

Tāpat ar Aizkraukles pilsētas PII "Zīlīte" sagatavošanas grupas audzēkņiem ieskandinājām Latvijas 97. gadadienu pasākumā “Vai tu zini, kas ir Latvija?” Pārrunājām par Latvijas valsts simboliem, Latvijas ievērojamākām vietām, pilsētām, arī par dzimto pilsētu Aizkraukli un priecājāmies par Latvijas dabas skaistumu attēlos un dziesmās, veicinot bērnos patriotisko jūtu nostiprināšanu.

Latvijas gadadienas ieskaņās aizritēja arī erudīcijas konkurss “Es mīlu Tevi, Latvija!” Aizkraukles sākumskolas 5. klašu skolēniem. Ikviens konkursa dalībnieks varēja parādīt savas zināšanas par Latvijas dabu, ievērojamām vietām, pilsētām. Tāpat bija jāpārzina latviešu literatūra un mitoloģija. Skolēni varēja pārliecināties par savām zināšanām latviešu kinomākslā un mūzikā, mēģinot atpazīt dziesmas un filmu fragmentus. Komandas bija parūpējušās arī par savu noformējumu un devīzi, un tās, kā ierasts, vērtēja īpaša žūrijas komisija.

Vecāko klašu skolēni piedalās jauniešu žūrijā un tās noslēguma pasākumā, kā arī nāk uz apskatiem par jaunāko literatūru. Šajā gadā 7.-9.klašu skolēni bija iesaistījušies projektā par Gaismas pili un šim mērķim skolēni apmeklēja bibliotēku, lai iegūtu vairāk informācijas par konkrētām tēmām.

Lasīšanas veicināšanas programmā **Bērnu un Jauniešu žūrija** 2015.gadā atkal dalībnieku skaits pieaudzis līdz – **74** skolēniem un **18** vecākiem. Maijā pirms došanās vasaras brīvdienās visām Bērnu žūrijas vecuma grupām tika nolasīti grāmatu apskati par attiecīgo žūrijas grāmatu kolekciju. Par lasīšanas veicināšanas programmu informācija tika ievietota arī bibliotēkas mājas lapā un pašvaldības izdevumā „Domes vēstis”.

Par vietējās pašvaldības līdzekļiem tika iegādāta žūrijas grāmatu kolekcija – **81** grāmata par **637,97** eiro.

Bērnu literatūras nodaļas sadarbības partneri:

Aizkraukles pilsētas sākumskola,
Aizkraukles pagasta sākumskola,
Aizkraukles novada ģimnāzija,
Aizkraukles PII „Auseklītis”,
Aizkraukles PII „Zilīte”,
Aizkraukles specializētā PII „Saulīte”,
Aizkraukles sociālā centra dienas centrs „Pasaciņa”,
Aizkraukles pilsētas Bērnu un Jauniešu centrs,
Aizkraukles P.Barisona Mūzikas skola.

Visaktīvākā sadarbība joprojām notiek ar Aizkraukles pilsētas pirmskolas iestādēm, kā arī ar Aizkraukles pilsētas sākumskolu

Savstarpēji sazināties arī ar kolēģiem. Lai pārspriestu aktuālus darba jautājumus, šajā gadā pabijām Skrīveru bērnu bibliotēkā, bet pie Kokneses bērniem aizbraucām ar mūsu sagatavoto leļļu teātra uzvedumu. Tie bija fragmenti no Bērnu žūrijas kolekcijas grāmatām “Vistiņa iemīlējusies” un “Kenijas pasaciņas”, kas priecēja Kokneses bērnu bibliotēkas lasītājus viņu žūrijas noslēguma pasākumā.

Šajā gadā mūs apciemoja arī Daudzeses bibliotēkas kolēģe, atvedot līdzī arī savus lasītājus no PII „Čiekuriņš”. Bērni bija ieradušies uz dzejniecei Aspazijai veltīto pasākumu.

Sadarbība ar Aizkraukles P.Barisona Mūzikas skolu notiek, gatavojoties Bērnu žūrijas noslēguma pasākumam, kurā neiztrūkstoši vienmēr ir mūzikas skolas audzēkņi ar saviem priekšnesumiem, kas veltīti lasītājiem.

Bērnu literatūras nodaļas darbinieki sadarbojās ar Aizkraukles Bērnu un Jaunrades centru, katru gadu jūnija mēnesī organizējot pasākumus Bērnu un Jauniešu centra vasaras nometnes dalībniekiem. Tāpat arī palīdzējām organizēt aktivitātes Zinību dienai veltītajā publiskajā pasākumā, kurš šoreiz notika pilsētas kultūras namā.

Informāciju par aktualitātēm bibliotēkas bērnu literatūras nodaļā var rast bibliotēkas mājas lapā sadaļā Bērni. Šī vietne gada laikā apmeklēta 2431 reizi. Visbiežāk apmeklētās sadaļas ir: *Kas, kur, kad, Bērnu žūrija* un *Galerija*. Par ievērojamākām bibliotēkas aktivitātēm informējam arī laikrakstu „Staburags” un pašvaldības izdevumu „Domes Vēstis”.

Tā kā aizvadītais gads bija Raiņa un Aspazijas gads, tad šajā gadā spilgtākie notikumi bibliotēkā saistās ar šo rakstnieku jubilejām. Viņiem veltītajos pasākumos bija vislielākais apmeklētāju skaits. Atsaucība bija liela no visām vietējām skolām un bērnudārziem. Kopumā Aspazijai un Rainim veltītās literārās pēcpusdienas apmeklēja 790 bērni no pirmskolas vecuma līdz 6. klasei.

Gatavojoties pasākumam “Sēd uz sliekšņa pasaciņa...”, bērnudārzu audzēkņi ilustrēja Aspazijas dzejoļus „Ķaudošā debess” un „Vēja zirdziņš”. Pasākuma gaitā visi klātesošie iepazinās tuvāk ar Aspazijas personību, klausījās dziesmas „Circeniša Ziemassvētki”, „Aicinājums”, „Ziemas pasaciņa” ar Aspazijas vārdiem, kā arī noskatījās multfilmu „Aicinājums”. Videoierakstā tika noklausīts dzejolis „Nedrošais tilts”, un arī bērni paši lasīja Aspazijas dzejoļus. Patiesu prieku un lirisku noskaņu bērniem sagādāja liriskie teatralizētie Aspazijas dzejoļu uzvedumi „Vēja zirdziņš”, „Saules atslēdziņa” un „Pasaku mežiņā”.

Skandējot dzejoļus bibliotēkā plaši tika atzīmēta arī Raiņa dzimšanas diena. Pasākuma “Zelta sietiņš, sudraba stīgas...” apmeklētāji, skatoties prezentāciju, neklātienē izstaigāja pa Raiņa vietām, lasot fragmentus no „Saules gadiem”, pabija gaiļu kaujā un iztēlojās Daugavas plūdus. Visi varēja aplūkot vēsturiskas fotogrāfijas par Raiņa dzīves gaitām. Tika noskatītas multfilmas „Mākonītis un Mākonīte”, „Saule

un Mēness” un „Zelta sietiņš” ar Raiņa dzejoļu tekstiem. Tāpat bija iespēja noskatīties fragmentu no animācijas filmas „Zelta zirgs”. Bet sešus Raiņa dzejoļus klātesošie noskatījās teatralizētajā uzvedumā ar lellēm. Tie bija „Mākonītis un Mākonīte”, „Pasaka par jūras braucieni”, „Dzērājs āzis”, „Zaķis un sals”, „Lapsa un kurmis” un „Grāmata”. Bet pasākuma noslēgumā izskanēja dziesma ar Raiņa vārdiem „Saule, Pērkons, Daugava”.

Par uzvedumiem jāizsaka pateicība bibliotekārei Tatjanai Rjzanovai, kura iegulda lielu darbu to tapšanā. Protams, tam jāziedo daudz laika, bet šie uzvedumi atsvaidzina mūsu pasākumus un jāteic, ka bērni, it īpaši paši mazākie, tos ļoti gaida. Pasākums par Raini šogad ir sasniedzis rekordu - tas tika apmeklēts 19 reizes.

Aizvadītajā gadā bērnu literatūras nodaļas bibliotekāre Aiga Delvere piedalījās ikgadējā Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomes un Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra rīkotajā konferencē par bērnu kultūras aktualitātēm. “Saule pati bērnu vada. Rainis. Aspazija. Savas debestiņas.” – tāds nosaukums bija izraudzīts konferencei Raiņa un Aspazijas jubilejas gadā un tajā varēja uzzināt par novitātēm bērnu bibliotēku darbā un bērnu un jauniešu literatūrā.

Tāpat par aktuāliem jautājumiem lasītprasmes attīstīšanā pirmskolā un sākumskolā 19. oktobrī Aiga Delvere un Iveta Zemzariņa piedalījās konferencē “Pirmsskola, sākumskola, lasīšana, patikšana”, ko organizēja Valsts izglītības satura centrs sadarbībā ar LNB Bērnu literatūras centru. Konferences ietvaros tika apmeklētas arī radošās darbnīcas un par to tika saņemti arī VISC apliecinājumi.

Novembrī nodaļas darbinieces piedalījās Zemgales reģionālajā publisko bibliotēku seminārā Bauskā, kur varēja iepazīties ar citu bibliotēku pieredzi, kā arī tuvāk uzzināt pa aktualitātēm bibliotekāru profesionālajā pilnveidē un tālākizglītībā.

Aiga Delvere un Iveta Zemzariņa piedalījās arī Kultūras informācijas sistēmu centra rīkotajā tiešsaistes vebināru ciklā par aktuālajiem informācijas resursiem un e-pakalpojumu iespējām un arī saņēma apliecinājumus par sekmīgu vebināru cikla satura apguvi.

Profesionālo kvalifikāciju turpinām paaugstināt arī vietējā reģiona bibliotēku darbinieku semināros.

Joprojām redzams, ka lielai daļai lasītāju lasītprasme sagādā diezgan lielas grūtības, bērnus atbaida biezas grāmatas. Ja jālasa ieteicamā literatūra, tad pārsvarā tiek pieprasītas pēc iespējas plānākas grāmatas un ar lielākiem burtiem.

Vairums bērnu mēdz ilgstoši uzturēties bibliotēkā, taču daļai bibliotēkas lietotāju ir uzvedības problēmas, viņi traucē apkārtējiem un bibliotekāri ir spiesti nemītīgi tērēt laiku, lai bibliotēkā nodrošinātu kārtību.

Aktīvākajiem bērniem savukārt ir vērojams laika trūkums, jo viņi ir noslogoti vēl mākslas vai mūzikas skolā, vai sporta treniņos, līdz ar to laiks lasīšanai ir ļoti ierobežots. Bet ir paradokss, ka tieši šie bērni ir vieni no čaklākajiem lasītājiem.

Kā vienmēr ir problēmas ar laikā nenodotām grāmatām, telefonu numuri bieži mainās un ir grūtības sazināties ar lasītājiem. It īpaši to izjūtam realizējot lasīšanas veicināšanas programmu *Bērnu žūrija*.

Tāpat ļoti gribētos, lai Latvijas bērniem un jauniešiem tiktu izdots kāds sakarīgs žurnāls, kurā būtu atspoguļota viņu vienaudžu dzīve un problēmas, kurā varētu lasīt informāciju un atsauksmes par jaunāko bērnu un pusaudžu literatūrā un kāda lappuse būtu veltīta lasītāju pašu jaunradei.

Šīs problēmas pastāv gadu no gada, tās bija, ir un, domājams, būs arī turpmāk. Iespēju robežās risināt tās – tā ir bibliotekāru darba sastāvdaļa.

Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošinājums

Informācija par bibliotēku tīmekļa vietnē <http://biblioteka.aizkraukle.lv/>

Bibliotēkas tīmekļa vietnei 2009. gadā veikta atjaunošana. Mājaslapā sniegta informāciju par bibliotēku un tās pakalpojumiem, periodiku, jaunākajām grāmatām, lasītāju ieteikto grāmatu apskati, bērnu literatūras aktivitātes – *Kas? Kur? Kad?* un *Bērnu Žūrija*, aktualitātes Aizkraukles pilsētas un novadu bibliotēkās. Bez Galerijas fotogrāfijām tiek izmantots arī bilžu serviss PicasWeb, kurā ievietojam jauno grāmatu apskatus un Bērnu literatūras nodaļa ievieto savas fotogrāfijas no pasākumiem. 2015. gadā mājaslapas sadaļā *Jaunumi* tika ievietoti 55 ieraksti.

Profesionālā informācija pieejama sadaļā *Bibliotekāriem*. Tajā ir norādītas noderīgas saites, kas palīdz bibliotekāram darbā, kā arī aktualitātes. Informācija par 20 novadu bibliotēkām un 18 izglītības iestāžu bibliotēkām to kontaktinformācija, darba laiki un saites uz Kultūras karti atrodama sadaļā *Novadu bibliotēkas un Skolu bibliotēkas*.

Informācija bērniem ir pieejama tīmekļa vietnes sadaļā *Bērni*. Šeit pieejama informācija par aktualitātēm, lietošanas noteikumiem, pasākumiem. Bērnu žūrijai veltīta sadaļa ar grāmatu sarakstiem, bērnu vērtējumiem, pasākumu atspoguļojums attēlos un stāstījumos. *Galerijā* attēloti visi pasākumi, kuri organizēti bērnu nodaļā, kā arī sadaļā *Mūsu draugi* tiek atspoguļotas norises pie sadarbības partneriem Norvēģijā, Austrālijā. Dažādi interesanti bērnu ieteikumi un domas par Aizkraukles pilsētas bibliotēku bērnu literatūras nodaļu „Atsauksmju grāmatā” sadaļā *Es domāju tā*.

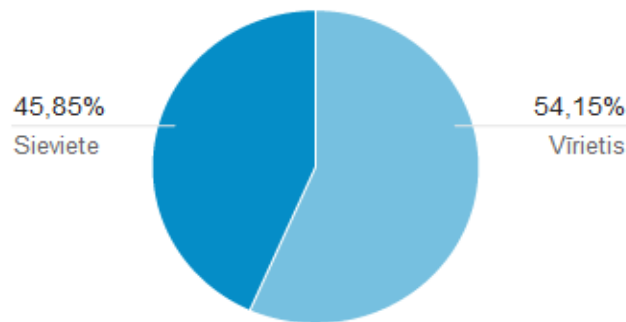
Tīmekļa vietnes saturs tiek uzturēts un atjaunots regulāri. Sākulapā ir informācija par jaunākajām bibliotēkā pieejamām grāmatām, bibliotēkas pasākumiem un to norises datumiem.

Mājaslapas apmeklējums ir 4334. Salīdzinājumā ar 2014. gadu tas ir krietni samazinājies (-2244). Tas ir tādēļ, ka mājaslapai ir nepieciešama rekonstrukcija, jo tā neatbilst nedz sabiedrības vajadzībām, nedz mūsdienu tehnoloģiju prasībām.

Kā liecina mājaslapas analīzes dati, tad vērtējot tīmekļa vietni pēc satura apmeklējuma, lietotājs visvairāk izmanto elektronisko katalogu, iepazīstas ar jaunajām grāmatām, bērnu jaunumiem - Kas, kur, kad?, bibliotekāru aktualitātēm, Bērnu žūriju, Jaunumi, Kontakti, Darba laiks, Lasītājs iesaka. Pēc dzimuma vērtējot biežāk lietotāji ir vīrieši nekā sievietes (skat. diagrammu).

Dzimums

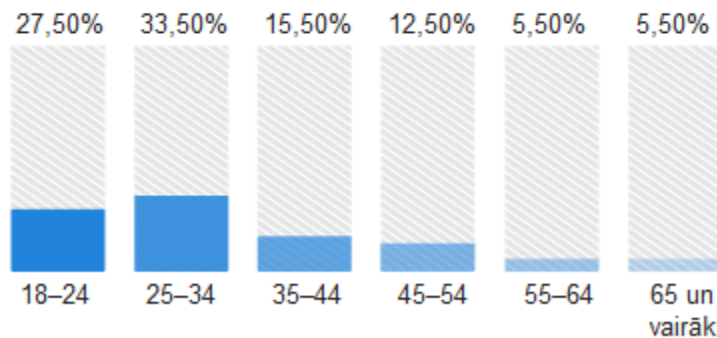
100% no kopējā sesiju skaita

Pēc vecuma visaktīvākie ir lietotāji vecumā no 18 līdz 34 gadiem (skat. diagrammu)

Vecums

100% no kopējā sesiju skaita

48,6% apmeklētāji ir tādi, kas atgriežas atkārtoti, bet no jauna apmeklē 51,4%.

Šobrīd mājaslapā informācijas pasniegšanas veids vairs nav tik pievilcīgs mūsdienu lietotājam, tādēļ mēs izvērtēsim savas iespējas un vajadzības un strādāsim pie mājaslapas pilnveidošanas.

No 2015. gada 1. līdz 19. jūnijam mūsu bibliotēkā praksē bija Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas Sociālo zinātņu bakalaura studiju programmas Informācijas pārvaldība 2.kursa studente Evija Šteinberga. Viens no viņas prakses uzdevumiem bija Aizkraukles pilsētas bibliotēkas tīmekļa vietnes novērtēšana. Lūk, viņas atzinumi un ieteikumi:

“Bibliotēkas vietne ir diezgan veca tāpēc mani ieteikumi varētu noderēt.

Atverot sākumu, viss ir pārredzams, tomēr prasās nedaudz pēc strukturētāka satura. Es domāju augšējo joslu, kur ir lasītājiem un bibliotekāriem informācija, šajā joslā prasītos arī kontaktus, jo pirmais ko parasti meklē atverot vietni un nekad viņu nav redzējis ir kontakti, tāpēc viņiem vajadzētu būt labāk redzamiem, protams, viņi atrodas sākumā, bet ne pietiekami pamanāmi. Man likās, ka arī kontaktos varētu norādīt darba laiku, jo šobrīd šī sadaļa atrodas atsevišķā daļā pie lasītājiem nepieciešamās informācijas. Varbūt ne visi iedomātos ieiet tieši tur, lai atrastu darba laikus. Šobrīd kontakti sanāk diezgan gari, bet varētu atmest liekās atstarpes, kas veidojušās starp darbinieku sarakstu un viņu kontaktiem.

Teksti, kas ievietoti vietnē ne vienmēr ir vienādi noformēti. Dažiem rakstiem atšķiras pat burtu krāsa, bet šī lieta sastopama bērnu nodaļas veidotajiem rakstiem, tas laikam ar nolūku, lai būtu krāsaināk un piesaistītu izlasīt, bet tomēr liekas, ka vajadzētu nedaudz vienādāk veidot noformējumu, lai citi raksti nebūtu mazsvarīgāki un viņus arī vēlētos izlasīt. Nedrīkst aizmirst par krāsām, jo ne vienmēr visi spēj izlasīt tekstu ar zilu vai zaļu tekstu. Noteikti nedrīkst aizmirst, ka klāt rakstiem jāraksta autors, tāpat kā grāmatām un žurnālu rakstiem arī vietnes tekstiem ir autors.

Apskatot visu varēja saprast, ka informācija tiek papildināta regulāri, tātad šī vietne nav pamesta novārtā, tik nedaudz jāatjauno izskats.”

Šie atzinumi lieti noderēs un tiks ņemti vērā pie tīmekļa vietnes pārveides. Tādēļ ir iepļānots izstrādāt jaunu mājaslapas koncepciju 2016.gadā, kurā mēģināsim apzināties, ka apmeklētāji mājas lapās parasti pavada ļoti maz laika, tāpēc informācijas apjoms ne vienmēr ir būtisks. Daudz svarīgāka ir iespēja ātri atrast noderīgo.

Tīmekļa vietnē pieejams 21 novadu pašvaldību bibliotēku un 7 mācību iestāžu bibliotēku kopkatalogs. Tīmekļa vietnē ir informācija - *Meklē un izvēlies elektroniskajā kopkatalogā.*

Informācija ir pieejama latviešu valodā. Bibliotēkas tīmekļa vietnē ievietots Google tulkotājs.

Sociālie tīkli

Aizkraukles pilsētas bibliotēka piedāvā savus pakalpojumus arī sociālajos tīklos, kuros informē par savai kopienai svarīgiem notikumiem, lietderīgu laika pavadīšanu un tālāk izglītošanas iespējām. Atgādinot par iespēju lasīt jaunākās

grāmatas un jaunāko periodiku. Par interesantiem aktuāliem jautājumiem, kas skar kultūru un citas tuvu stāvošas jomas. Daloties ar informāciju gan teksta, gan foto, gan video formātā, kā arī ievietot komentārus un novērtēt informāciju. Tam ļoti piemērota ir Facebook.com vietne: <https://www.facebook.com/aizkraukle.pilsetasbiblioteka>, Tā ir ērta lietošanai un redzam, ko par to domā un kādu interesi izrāda bibliotēkas lietotāji. Sevišķi iecienīti notikumi, kuros ir fotogrāfijas ar vietējiem notikumiem gan bibliotēkās, gan vietējās kopienas sabiedriskajā dzīvē, rakstnieku jubilejas, jaunās grāmatas, interesanti un saistoši raksti no citiem portāliem. Facebook katru dienu tiek papildināts ar jaunu ierakstu. **22776** (+ 2346).

Twitter.com <https://twitter.com/Aizkrauklesbibl> ir labs veids kā komunicēt ar cilvēkiem, lai informētu par jaunumiem. Arī veids kā uzzināt kādu noderīgu informāciju un pastāstīt to citiem. Apmeklējums 3491; 399 sekotāji (2014.gadā - 299).

Bibliotēkas emuārs <http://aizkrauklesbibl.blogspot.com/>

Emuārs „Novadu vēsturiskā mozaīka” izveidots 2010. gada maijā. Tā apmeklējums ir samazinājies **13145** (-808). Tas tādēļ, ka netika regulāri papildināts emuārs ar jauniem ierakstiem. Turpināsim uzturēt bibliotēkas emuāru, kurā atspoguļojam informāciju, kuras pamatā ir novadpētnieciska rakstura ziņas. Savus novadnieku aprakstus ievieto arī citi mūsu reģiona bibliotekāri.

Visbiežāk skatīti šādi temati:

Valdzinošie Pērses krasti gleznotāja Konrāda Ubāna darbos 172

Skrīveru stāsti 122

Folkloriste Alma Ancelāne 144

10.aprīlī novadniecei māksliniecei Veltai Toropinai -90 – 111

Uz šejieni ir mans ilgotais ceļš -93

Populārākie datplūsmas avoti — www.google.lv | aizkrauklesbibl.blogspot.com | biblioteka.aizkraukle.lv

Uzskatām, ka tas bija pareizais ceļš emuāra veidošanā izvēlēties vienu konkrētu tematu – novadpētniecība.

Darbs ar elektronisko katalogu

Kā liecina WebPac statistikas sniegtā informācija, tad Aizkraukles reģiona publisko un skolu bibliotēku kopkatalogu apmeklējušas 35549 (1116 aut) personas, pasūtīti 710 izdevumi. Pieprasīts pagarinājums 155 izdevumiem. Tikai mobilās aplikācijas lietojums - 755.

WebPac izmantotās pārlūkprogrammas: Chrome - 2003, Firefox - 1660, Internet Explorer - 14936 , u.c.

Bibliotēkas reģionālo kopkatalogu veido Aizkraukles novada, Jaunjelgavas novada, Kokneses novada, Pļaviņu novada, Skrīveru novada publiskās bibliotēkas un 8 izglītības iestāžu bibliotēkas. Pļaviņu novada ģimnāzijas bibliotēkas krājumam tiek pievienota arī Odzienes filiāle bibliotēka ar savu pamatfondu. Rudenī BIS Alise pievienojas Jaunjelgavas novada Daudzeses pagasta bibliotēka (410) un Kokneses novada Ratnicēnu pagasta bibliotēka (1229). Elektroniskajā kopkatalogā pilnībā atspoguļots viss Aizkraukles pilsētas bibliotēkas, Kokneses pagasta bibliotēkas, Pļaviņu novada bibliotēku krājums. Jaunjelgavas novada bibliotēkas, kurās ir ieviesta bibliotēku informācijas Alises sistēma, gandrīz visas ir pabeigušas krājuma rekatalogizāciju.

2015.gadā tika veiktas automatizētās inventarizācijas Aizkraukles pilsētas 1.vidusskolas bibliotēkā un visās Pļaviņu novada bibliotēkās.

Kopkatalogā bibliogrāfiskais apraksts tiek papildināts ar skenētiem grāmatu vākiem un anotācijām. Bibliotēkas lietotājiem pieejams pakalpojums – attālinātā grāmatu rezervēšana/pasūtīšana un grāmatu termiņa pagarināšana. Labākai uzskatei WEB PAC kopkatalogā ir izdalīti to bibliotēku katalogi, kuras darbojas Alises sistēmā. Aizkraukles pilsētas bibliotēka komplektē un jaunieguvumus apstrādā savai bibliotēkai. Reģiona pārējās bibliotēkas par jaunieguvumu eksemplāru pievienošanu un rekatalogizāciju ir atbildīgas pašas. Jaunieguvumus bibliotēkas apstrādā, importējot ierakstus no LNB un citām datubāzēm, izmantojot bibliotēku informācijas sistēmu (BIS) ALISE. Ja ieraksts nav pieejams serveros, to veido Aizkraukles pilsētas bibliotēka. Galvenā bibliotēka kontrolē ievadīto datu precizitāti un rediģē ierakstus. Veido/vai importē autoritatīvos ierakstus. Lai precīzi varētu iegūt statistikas datus, ļoti svarīgi ir vienmēr aizpildīt 996 lauku, tādēļ šajā gadā tika vērsta uzmanība šim laukam. Tika caurskatīti un laboti ieraksti. Pakāpeniski atbrīvojamiem no liekajiem ierakstiem, kas radušies grāmatu rekatalogizācijas laikā.

Turpinās darbs ar vecāko ierakstu rediģēšanu, papildināšanu ar plašākiem dokumentu aprakstiem. Lielāka vērība tiek pievērsta autoritatīvajiem ierakstiem, jo tie precizē un palīdz ātrāk atrast grāmatu pēc atlases nosacījumiem. Jaunajām grāmatām pievienojam anotācijas un skenēta vāka attēlus.

Kopumā Aizkraukles reģiona publisko un skolu bibliotēku kopkatalogā 2015. gadā:

Importēti MARC ieraksti	1243
Rediģēti MARC ieraksti	6129
Izveidoti MARC ieraksti	259
Importēti autoritatīvie ieraksti	1293
Izveidoti autoritatīvie ieraksti	834
Rediģēti autoritatīvie ieraksti	284
Izveidotas anotācijas	1411
Rediģētas anotācijas	67

Rezultātā uzlabojās statistiskie rādītāji pēc kritērijiem un meklēšanas iespējas. Daļēji atrisināta nopietna problēma ar atšķirīgiem cipariem bibliotēku Komplektēšanas statistikā.

Ierakstu skaits Aizkraukles reģiona publisko un skolu bibliotēku kopkatalogā

Gads	Elektroniskais katalogs	Novadpētniecības datu bāze	Analītika
2010.	55730	8260	29572
2011.	59760	8538	29572
2012.	63960	8553	29581
2013.	68273	8760	29607
2014.	71814	9065	29624
2015.	75146	9096	29624

Elektronisko datubāzu (tiešsaistē, CD) piedāvājums, pašu veidotās elektroniskās datubāzes.

Bibliotēkas lietotājiem ir pieejamas 3 abonētās datubāzes – Lursoft Laikrakstu bibliotēka, Letonika (Aizkraukles pilsētas bibliotēkā gada laikā izmantoti - 270 šķirklī; 462 sesijas), LATLEX un bibliotēkas veidotās datubāzes – Elektroniskais katalogs, Novads un skolēnu darbi, Analītikas datu bāze, un digitālā kolekcija „Staburags”. Izveidota virtuālā izstāde „Aizkraukles reģiona kultūras mantojums” - secieša Alberta Zarāna fotografētās kultūras un vēsturiski nozīmīgās vietas reģionā.

Turpinām veidot datu bāzi “Aizkraukles novada Goda pilsoņi” - <http://bit.ly/17a56RL>

Popularizējam arī Nacionālās bibliotēkas digitālos portālus: Lasāmkoks, Kultūrvēsturisko grāmatu portālu, WWW Arhīvu, Periodikas portālu.

Novadpētniecība

Novadpētniecības krājumā tiek komplektēti materiāli par Aizkraukles reģiona novadiem, novadniekiem, atsevišķiem novada kultūras un vēstures objektiem, pieminēkliem, iestādēm, uzņēmumiem un to darbības jomām. Krājumā atrodami raksti gan no periodikas, gan no dažādām grāmatām un arī no citiem izdevumu veidiem. Daļa novadpētniecības materiālu ir strukturēti pa darbības jomām un ir sakārtoti atsevišķās mapēs.

2015. gadā turpinājām apvienot bibliotēkas pieaugušo un bērnu nodaļu novadpētniecības materiālu krājumus, izvērtējot katra materiāla glabāšanas nepieciešamību. Izveidotas jaunas tematiskās mapes: „Aizkraukles novada Goda pilsoņi” (3 mapes), „Vilnis Plūme” (ilggadējais Aizkraukles Domes priekšsēdētājs) un „Aizkraukles novada lauku saimnieki”.

Liela vērība tika pievērsta bibliotēkas vēstures izpētei. Ir izveidota un regulāri papildināta speciāla materiālu kopa par Aizkraukles pilsētas bibliotēkas vēsturi.

Aizkraukles pilsētas bibliotēkas mājas lapā Novadpētniecības sadaļā turpinām apkopot novadnieku Dzīvesstāstus

<http://biblioteka.aizkraukle.lv/lasitajiem/novadpetnieciba>.

Šādā veidā mēģinām saglabāt dažādu profesiju pārstāvju (enerģētiķi, dzejnieces, bibliotekāri, skolotāji) atmiņas gan par savu dzīvi, gan darbošanos, kas raksturo arī laika posmu kā fonu stāstījumam. Darbs pie šī projekta turpinās. Tas ir samērā darbietilpīgs – jāatrod laiks, kad atmiņas pārrakstīt, jāatrod cilvēki, kas vēlas un atļauj savas atmiņas publicēt sociālajā telpā. Šos dzīves stāstus var izmantot plaša auditorija. Dzīvesstāstus saglabājam arī rakstītā veidā (iesietus).

Ziņas par novadpētniecības informācijas resursiem ir pieejamas novadpētniecības materiālu datubāzē, kurā atrodama bibliogrāfiskā informācija par krājumā pieejamajiem materiāliem. Informācija par nozīmīgiem Aizkraukles reģiona objektiem un cilvēkiem pieejama emuārā (<http://aizkrauklesbibl.blogspot.com/>).

Gada beigās Aizkraukles reģiona publisko un skolu bibliotēku kopkataloga novadpētniecības datu bāzē ir 9096 ieraksti.

Atzīmējot novadnieku - mākslinieku, rakstnieku, sabiedrisko darbinieku u.c. jubilejas bibliotēkā izlikta izstādes. Tā piemēram: folkloristei Almai Ancelānei- 105, māksliniecei Veltai Toropinai - 90, skolotājam, kordiriģentam Eduardam Dālmanim -140, operdziedātājam Ādolfam Kaktiņam -130, dzejniecei Martai Skujai – 100, rakstniekam Vladimiram Kaijakam – 85, sabiedriskajam darbiniekam Dainim Īvānam - 60, rakstniekam, tulkotājam, grāmatizdevējam Augustam Mežsētam - 125, rakstniekam Kārlim Štrālam -135, Esiet pazīstami! Pēteris Sakalaurs u.c. Sagaidot Pļaviņu HES 50 gadadienu izlikta novadpētniecības materiālu izstāde „Pļaviņu HES - 50”. Izstāde iepazīstināja ar Pļaviņu HES celtniecības vēsturi un darbības nozīmīgākajiem notikumiem. Ar Pļaviņu HES celtniecību sešdesmitajos gados sākās Aizkraukles pilsētas vēsture. Sagatavota un iesniegta informācija Aizkraukles Domei sakarā ar novadnieku izvirzīšanu apbalvošanai - ilggadējam enerģētiķim Harijam Jaunzemam, sakarā ar Ordeņu kapitula Atzinības krusta Pirmās pakāpes goda zīmes piešķiršanu, un dzejniecēm Veltai Aizupei un Naulai Dzirkalei, sakarā ar izvirzīšanu apbalvojuma zīmes „Aizkraukles Goda Pilsonis” piešķiršanai.

Projektizstrāde

Aizkraukles pilsētas bibliotēka 2015.gadā piedalījās Latvijas Nacionālās bibliotēkas un VKK fonda lasīšanas veicināšanas projektā „Bērnu / jauniešu un vecāku žūrija – 2015”. Lasīšanas veicināšanas programmā Bērnu un Jauniešu žūrija 2015.gadā atkal audzis dalībnieku skaits – 74 skolēni un 18 vecāki. Šogad lasīšanas veicināšanas programmā iesaistījās arī viens tētis. Par vietējās pašvaldības līdzekļiem tika iegādāta žūrijas grāmatu kolekcija – 81 grāmatas par € 638.00. Maijā pirms došanās vasaras brīvdienās visām Bērnu žūrijas vecuma grupām tika nolasīti grāmatu apskati par attiecīgo žūrijas grāmatu kolekciju. Par lasīšanas veicināšanas programmu informācija tika ievietota bibliotēkas mājas lapā un pašvaldības izdevumā „Domes vēstis”.

Metodiskais un konsultatīvais darbs un sadarbības raksturojums

2015.gadā turpinājās Aizkraukles reģiona publisko un skolu bibliotēku sadarbība. Tika noslēgti sadarbība līgumi ar Jaunjelgavas, Skrīveru, Kokneses un Pļaviņu novadiem. Reģiona pašvaldību finansējums 2015.gadā bija € 3414. Aizkraukles novada pašvaldība nodrošināja algas līdzfinansējumu, telpas un aprīkojumu vienam darbiniekam, izdalīja transportu grāmatu atvešanai no Rīgas. 2015.gadā notika Jaunjelgavas novada publisko bibliotēku otrreizējā akreditācija. Notika vismaz divi izbraukumi uz vietām, lai novērtētu bibliotēku darbu, vizuālo noformējumu. Reģiona galvenās bibliotēkas darbinieki dalījās ar konsultācijām un pieredzi telpu iekārtošanā un mēbeļu iegādē, krājuma kvalitātes uzlabošanā un bibliotēku darba problēmu risināšanā, bibliotēkas dokumentu izstrādāšanā.

Aizkraukles pilsētas bibliotēka veica dāvinājumu piegādi no LNB Bibliotēku attīstības centra. Tika saņemtas 335 grāmatas un gandrīz 500 eksemplāri dažādi žurnāli. No Lauku bibliotēku atbalsta biedrības Aizkraukles pilsētas bibliotēka saņēma dāvinājumu 315 grāmatas par 2460 euro. Aizkraukles pilsētas bibliotēkas bibliotekāre veic šo dāvinājumu sadali pašvaldību bibliotēkām.

2015.gadā iznomājām BIS ALISE inventarizācijas moduli un Pļaviņu novada bibliotēkās tika veikta krājumu inventarizācija. Tāpat notika inventarizācija arī Aizkraukles vidusskolas bibliotēkā. Lielu darbu inventarizāciju veikšanā un

noslēgšanā ieguldīja bibliotēkas sistēmbibliotekāre Gaida Pavārniece. Vidusskolā inventarizācijā piedalījās gan sistēmbibliotekāre, gan kopmplektēšanas speciālistes.

Aizkraukles pilsētas bibliotēka strādā pie Elektroniskā kopkataloga, novadpētniecības un lietotāju vienotā reģistra elektronisko datu bāzu veidošanas.

Aizkraukles pilsētas bibliotēkas sistēmbibliotekāre kontrolē visās datu bāzēs ievadīto datu kvalitāti un veic datu rediģēšanas funkcijas, konsultē bibliotekārus aprakstu veidošanā un klasificēšanā, nodrošina IIS ALISE administrēšanu: apmācības, konsultāciju sniegšana, kļūdu labošana un, nepieciešamības gadījumā, problēmu reģistrāciju IIS ALISE Problēmu pieteikumu reģistrā (JIRA).

Aizkraukles pilsētas bibliotēka veic statistikas datu apkopošanu, apkopo novadu bibliotēku darba gada pārskatus iesniegšanai LNB, kontrolē novadu bibliotēku ievadīto datu atbilstību un pilnīgumu Latvijas Kultūras kartē.

Aizkraukles pilsētas bibliotēka veic Bērnu galvenās bibliotēkas funkcijas - konsultē pagastu bibliotēku vadītājus bērnu un pusaudžu literatūras komplektēšanas jautājumos, par bērnu lasīšanas veicināšanas pasākumu organizēšanu.

Lai veicinātu bibliotekāru pašizglītību un profesionālo pilnveidošanos Aizkraukles pilsētas bibliotēka organizēja pašvaldību bibliotekāru seminārus. Ņemot vērā saspringto ekonomisko situāciju, centāmies apvienot semināros skatāmo jautājumu loku un pagājušajā gadā notika divi semināri.

Galvenie jautājumi semināru dienaskārtībā:

- 2014.gads Aizkraukles reģiona bibliotēku darbā - direktore Valentīna Laizāne
- Informācija par bērnu literatūras konferenci "Saule pati bērnu vada. Rainis. Aspazija. Savas debestiņas." – bibliotekāre Aiga Delvere
- Sociālie tīkli un bibliotēkas – sistēmbibliotekāre Gaida Pavārniece
- Jaunās prasības un daudzveidīgas izvēles iespējas – LNB Kompetenču attīstības centra vadītāja Dženija Dzirkale – Maļavkina
- BIS ALISE – palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā - Aizkraukles pilsētas bibliotēkas sistēmbibliotekāre Gaida Pavārniece
- Bibliotēku teksta pārskati par darbu 2015.gadā, novadpētniecības darba jautājumi, krājuma komplektēšanas aktualitātes – Aizkraukles pilsētas

bibliotēkas direktore Valentīna Laizāne

- Svinējām Aspazijas dzimšanas dienu kopā ar novada ģimnāzijas 10.klasi un Līnijdejojājām
- Vairumtirdzniecības bāzes „**Latvijas Grāmata**” grāmatu galds

Latvijas Nacionālās bibliotēkas piedāvātos seminārus esam izmantojuši vairākas reizes. Tos raksturo augsta profesionalitāte, aktualitāte bibliotēku darbā un liela pretimnākšana no lektoru puses, ņemot vērā mūsu vajadzības un intereses. Paldies!

Aizkraukles pilsētas bibliotēkas pārstāvji piedalījās Bauskas centrālās bibliotēkas organizētajā Zemgales reģiona publisko bibliotēku seminārā. Transportu nodrošināja Aizkraukles novada pašvaldība.

2015.gadā turpinājām sadarbību ar skolu bibliotēkām. Visvairāk tas izpaudās automatizācijas procesu ieviešanas jomā. Vairākās skolās sāka strādāt pie BIS ALISE ieviešanas. Līdz ar to būtiski paplašinājās Aizkraukles pilsētas bibliotēkas metodisko funkciju veikšanas darbs. Vairumā gadījumu pašvaldību bibliotēku darbinieki ir vairāk pieredzējuši un zinošāki nekā skolu bibliotekāri, tāpēc ir biežas konsultācijas bibliotekārā darba jautājumos. Ar nožēlu nākas konstatēt, ka skolu bibliotekāri ir mācību priekšmetu skolotāji un bibliotēkas darbs ir tikai neliela piemaksa pie algas. Skolu bibliotekāru darba slodzes ir no pilnas slodzes lielajās vidusskolās līdz 0,1 slodzei mazajās pamatskolās. Skolu bibliotekāri ir tik noslogoti mācību procesā, ka bibliotēkas darbs aprobežojas tikai ar grāmatu apmaiņu starpbrīžos, bet citviet tikai ar mācību grāmatu izsniegšanu un jaunu iepirkšanu. Trīs skolu bibliotēkas piedalījās lasīšanas veicināšanas programmā „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2015”.

Materiālais un tehniskais stāvoklis, finansiālais nodrošinājums

Aizkraukles pilsētas budžetu 2015.gadā veidoja pašvaldības finansējums, reģiona pašvaldību maksas par metodisko darbu ar publiskajām un skolu bibliotēkām un bibliotēkas maksas pakalpojumu ieņēmumi. Apskatot finansiālo situāciju Aizkraukles novadā, jāņem vērā tas, ka Aizkraukles novada pašvaldība finansē arī Aizkraukles pagasta bibliotēku.

Aizkraukles pilsētas bibliotēkas budžets EUR

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Pašvaldības finansējums	129194	136005	135536	130059	139971
Reģiona pašvaldību finansējums	3414	3414	3414	3414	3414
Investīcijas no valsts	1137	1618	0	0	0
Maksas pakalpojumi	541	552	582	678	628
KKF un citi fondi	169	3707	0	0	0
Dāvinājumi	1411	1807	2141	905	1570

Aizkraukles pilsētas bibliotēkas budžeta izlietojums EUR

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Algas un sociālais nodoklis	100396	101317	100209	100339	108898
Krājuma komplektēšanai	11650	17655	15623	15970	17031
Automatizācijai	6222	4761	3093	2895	3848
Pārējie izdevumi	14969	16925	16340	14527	14236
Kapitālizdevumi	1044	1224	852	420	0

2015.gadā pašvaldības finansējums palielinājās par gandrīz 10 tūkstošiem euro. Pieauga izdevumi bibliotēkas darbinieku atalgojumam. Darbinieku algas palika iepriekšējā gada līmenī, bet darbiniekiem tika izmaksāts atvaļinājuma pabalsts pus

amata algas apmērā. Finansējums krājuma komplektēšanai pieauga par vienu tūkstoti. Palielinājās izdevumi automatizācijai, jo tika iegādāts inventarizācijas modulis.

Finansu līdzekļi krājuma komplektēšanai uz vienu lietotāju

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Krājuma komplektēšanai €	11650	17655	15623	15970	17031
Lietotāju skaits	5194	2713	2468	2499	2530
Iedzīvotāju skaits	9694	9575	9384	9245	9002
€ uz 1 lietotāju	2.25	6.5	6.32	6.39	6,73
€ uz 1 iedzīvotāju	1.21	1.85	1.66	1.73	1,89

2015.gadā Aizkraukles pilsētas bibliotēka saņēma finansējumu € 3414 apmērā no Aizkraukles reģiona pašvaldībām, lai nodrošinātu rajona galvenās bibliotēkas funkciju veikšanu. Līdzekļi tika izlietoti darbinieka darba algas līdzfinansējumam un citiem ar metodisko darbu saistītiem izdevumiem.

Bibliotēkas IT tehniskā bāze:

Datorkomplekti	23	Kopētāji	1
Multifunkcionālās iekārtas	4	Kodoskops	1
Printeri	2	Projektors	2
Televizori	3	Video atskaņošanas iekārtas	3

2015.gadā bibliotēkas bērnu apkalpošanas nodaļai tika izgatavoti plaukti grāmatu krājuma izvietošanai pašiem mazākajiem bibliotēkas apmeklētājiem. Patlaban bibliotēkā ir iegādātas visas vajadzīgās licences un bibliotēku informācijas sistēmas.

Bibliotēkas personāls

Aizkraukles pilsētas bibliotēkā strādāja 16 darbinieki, no kuriem 12 bija bibliotekārie darbinieki: 1 darbinieks ar maģistra grādu, 2 darbiniekiem ir augstākā speciālā izglītība, 4 darbiniekiem ir vidējā speciālā izglītība, 2 darbiniekam augstākā izglītība citās jomās, 2 – koledžas izglītība citā jomā un 1 darbiniekam vidējā izglītība. Visi bibliotekārie darbinieki strādā pilnu slodzi. Bibliotēkā strādāja arī 4

tehniskie darbinieki – apkopēja uz slodzi, apkopēja uz 0,5 slodzi, saimnieks uz 0,5 slodzi un sētnieks uz 0,25 slodzi.

Bibliotekāru tālākizglītība 2015.gadā.

Bibliotēkas direktore Valentīna Laizāne piedalījās šādos profesionālajos tālākizglītības pasākumos 2 Latvijas zinātnisko un publisko bibliotēku direktoru semināros Cēsīs un Rīgā, reģiona galveno bibliotēku metodiķu seminārā un reģiona galveno bibliotēku komplektēšanas darbinieku seminārā, biedrības “Patvērums “Drošā māja” informatīvajā seminārā par cilvēku tirdzniecību.

Aizkraukles reģionālā tautskola sadarbībā ar Aizkraukles pieaugušo izglītības un inovāciju atbalsta centru un Aizkraukles pilsētas bibliotēku īstenoja projektu “Paaudžu sadarbībai”. Tas bija Eiropas Savienības atbalstīts projekts, kurā paredzēta starppaaudžu sadarbība un kompetenču un prasmju apmaiņa. Projektā iesaistīti jaunieši līdz 25 gadu vecumam un seniori no 55 gadu vecuma, un tā mērķis ir veicināt jauniešu un senioru sociālo un digitālo iekļaušanu, kopības izjūtu, paaudžu savstarpējo dialogu un sapratni. Šādu projektu īstenoja arī Spānijā, Horvātijā un Lietuvā. Noslēguma seminārs notika Viļņā, kur bija iespēja iepazīties ar šo valstu pieredzi.

Bērnu apkalpošanas nodaļas darbiniece Aiga Delvere piedalījās Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomes un Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra rīkotajā konferencē par bērnu kultūras aktualitātēm “Saule pati bērnu vada. Rainis. Aspazija. Savas debestiņas.”

Aiga Delvere un Iveta Zemzariņa piedalījās konferencē “Pirmsskola, sākumskola, lasīšana, patikšana”, ko organizēja Valsts izglītības satura centrs sadarbībā ar LNB Bērnu literatūras centru.

7 bibliotēkas darbinieces piedalījās arī Kultūras informācijas sistēmu centra rīkotajā tiešsaistes vebināru ciklā par aktuālajiem informācijas resursiem un e-pakalpojumu iespējām.

Sistēmbibliotekāre Gaida Pavārniece piedalījās seminārā "LNB Priekšmetu saraksts un tā izmantošana" un papildināja savas zināšanas BIS ALISEursos “BIS ALISE – palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā”.

3 Aizkraukles pilsētas bibliotēkas pārstāvji piedalījās Bauskas centrālās bibliotēkas organizētajā Zemgales reģiona publisko bibliotēku seminārā.

Bibliotēkas darbinieki piedalījās 2 reģiona bibliotēku darbinieku semināros.

Eiropas Savienības Informācijas punkta vadītāja Ineta Lesiņa piedalījās ES informācijas centra rīkotajā seminārā par Eiropas Savienības jautājumiem.

Aizkraukles novada pašvaldība cenšas atbalstīt bibliotēkas darbinieku tālākizglītību un profesionālo izaugsmi. Tiek izdalīts transports, lai bibliotēkas darbinieki varētu nokļūt līdz pasākumu vietai vai apmaksāti ceļa izdevumi sabiedriskajam transportam.

Kopdarbība ar pašvaldību un citām institūcijām. Publicitāte

Aizkraukles novada pašvaldība ne tikai uztur pilsētas bibliotēku, bet arī cenšas izprast mūsu vajadzības. Domes vadība vairāk kārt ir tikusies ar bibliotēkas kolektīvu, lai kopā spriestu par aktuāliem pašvaldības un bibliotēkas darba jautājumiem.

Laba sadarbība izvērtās ar Aizkraukles reģiona pašvaldībām. Ar visām četrām pašvaldībām tika noslēgti sadarbības līgumi par bibliotēku pakalpojumu sniegšanu pašvaldību publiskajām un skolu bibliotēkām.

Lai veicinātu bibliotēkas popularitāti un atpazīstamību, kā arī informētu sabiedrību par nodokļu maksātāju līdzekļu lietderīgu izmantošanu, Aizkraukles pilsētas bibliotēka veido sistemātiskus publicitātes pasākumus: organizē literatūras un mākslas izstādes, tematiskus vispārizglītojošus un brīvā laika pavadīšanas pasākumus, pirmsskolas izglītības iestāžu un skolu audzēkņu ekskursijas uz bibliotēku, izplata informāciju dažādos plašsaziņas līdzekļos.

2015.gadā Aizkraukles pilsētas bibliotēkas apmeklētājiem notikuši 77 tematiski pasākumi, ko apmeklēja apmēram 2128 interesenti.

2015.gadā turpinājās aizsāktā sadarbība ar Aizkraukles Mākslas skolu, Aizkraukles P.Barisona mūzikas skolu, Aizkraukles Vēstures un mākslas muzeju, Aizkraukles pilsētas Bērnu un jauniešu centru, Aizkraukles novada izglītības iestādēm, Aizkraukles pieaugušo izglītības un inovāciju centru, Aizkraukles reģionālo tautskolu, grāmatu veikaliem „Aizkraukles Grāmata” (Jumava) un Zvaigznes ABC veikalu. Aizkraukles pilsētas bibliotēka piedāvā savas telpas dažādām sabiedriskajām organizācijām - Aizkraukles reģionālās tautskolas dažādas mācību grupas (itāļu

valodas grupa, angļu valoda pirmsskolas bērniem), luterāņu baznīcas organizētās ģimeņu stundas, onkoloģijas slimnieku atbalsta biedrība „Dzīvības koks”, līnijdeju kolektīvs.

Neatņemama ikdienas darba sastāvdaļa ir gadskārtu svētkiem, valsts svētkiem un citiem kalendārajiem datumiem, kā arī ievērojamu cilvēku jubilejām veltītie pasākumi visdažādākajām lasītāju un interesentu grupām. Īpaši aktīva ir sadarbība ar pirmsskolas izglītības iestādēm un skolām, kuru audzēkņiem tiek organizēti bibliotēku un to sniegto pakalpojumu popularizējoši pasākumi – ekskursijas uz bibliotēku, bibliotekārās stundas, tematiskie pasākumi, informācijpratības nodarbības.

Nemainīgi bibliotēkā populārākais un visbiežāk izmantotais literatūras popularizēšanas un krājumu atklāsmes veids bija izstādes. Visvairāk tika organizētas tematiskās izstādes:

Pasaules grāmatu un autortiesību diena, Vasara - ceļojumu laiks, Jaunākās grāmatas lasītavā, Ko darīt garajos rudens un ziemas vakaros?, Mode. Cilvēki. Dzīvesstils., Februāris - mīlestības mēnesis!, Aktieri dzīvē un uz skatuves, Pavārmākslas, kulinārijas un rokdarbu brīnumi, Ceļojumi - tuvi un tāli, Neklātienes ceļojums - Ziemeļvalstis aicina, Mūsdienīgi un senāki rokdarbi, Jauniešu bezdarbs un darba meklējumi Eiropā, Eiropas Savienības fondi un projekti 2015. - 2020.

Dažādām svētku un atceres dienām – Pasaules vides aizsardzības diena, Latviešu Ziemassvētku tradīcijas, Sākas Adventa laiks, 21.februāris - Starptautiskā dzimtās valodas diena, Pasaules veselības diena. Ēdam garšīgi un veselīgi!, 15.maijs - Starptautiskā Ģimenes diena, 5.jūnijs - Pasaules vides diena, Svinam vasaras saulgriežus, 18.novembris - Latvijas dzimšanas diena, Ziemassvētki svētku kamanās brauc.

Populāras bija rakstniekiem un sabiedriskajiem darbiniekiem veltītās izstādes: Dzejniecei Ludmilai Azarovai – 80, Dzejniekam un komponistam Baumaņu Kārlim – 180, Rakstniecei, publicistei Marinai Kostņeckai – 70, Aktrisei Antrai Liedskalņiņai – 85, Komponistam Emīlam Dārziņam – 140, Arhitektam Gunāram Birkertam – 90, Rakstniecei, mākslas zinātniecei Gundegai Repšeī – 55, Austrāliešu rakstniece Kolīna Makkalova, Rakstniekam Jēkabam Janševskim – 150, Dzejniecei Aspazijai – 150, Rakstniekam, dramaturgam, kinoscenāristam, žurnālistam Edgaram Vollesam – 140, Maijs - Imanta Ziedoņa mēnesis, Rakstnieki Alfrēds Dziļums un Vilis Lācis, Latviešu

rakstniece un dzejniece Vizma Belševica, Rakstniekam Antuānam de Sent-Ekziperī – 115, Dzejniekam Mārim Čaklajam – 75, Rakstniecei, žurnālistei Annai Skaidrītei Gailītei – 75, Pastāvēs, kas pārvērtīsies! Rainim un Aspazijai – 150, Angļu rakstniecei Agatai Kristi – 125, Latviešu rakstniece, dramaturģe, dzejniece Anna Brigadere, Dainu tēvam - Krišjānim Baronam – 180, Latviešu rakstnieks, žurnālists Anšlavs Eglītis un latviešu dzejnieks un trimdas sabiedriskais darbinieks Andrejs Eglītis, Dzejniekam, dziesminiekam Valdim Atālam – 65, Amerikāņu rakstnieki - klasiķi. Markam Tvenam – 180, Rakstniecēm Regīnai Ezerai - 85 un Zentai Ērglei – 95.

Atzīmējot novadnieku - mākslinieku, rakstnieku, sabiedrisko darbinieku u.c. jubilejas bibliotēkā izlikta izstādes. Tā piemēram: folkloristei Almai Ancelānei- 105, māksliniecei Veltai Toropinai - 90, skolotājam, kordiriģentam Eduardam Dālmanim -140, operdziedātājam Ādolfam Kaktiņam -130, dzejniecei Martai Skujai – 100, rakstniekam Vladimiram Kaijakam – 85, sabiedriskajam darbiniekam Dainim Īvānam - 60, rakstniekam, tulkotājam, grāmatizdevējam Augustam Mežsētam - 125, rakstniekam Kārlim Štrālam -135, Esiet pazīstami! Pēteris Sakalaurs u.c.

Sagaidot Pļaviņu HES 50 gadadienu izlikta novadpētniecības materiālu izstāde „Pļaviņu HES -50”. Izstāde iepazīstināja ar Pļaviņu HES celtniecības vēsturi un darbības nozīmīgākajiem notikumiem. Ar Pļaviņu HES celtniecību sešdesmitajos gados sākās Aizkraukles pilsētas vēsture.

Tika veidotas arī izstādes: Aizkraukles novada lauku saimnieki, Aizkraukles Kalna Ziedu muzejs un apskates objekti Aizkraukles novadā un jaunieguvuma izstādes.

Izstāžu cikla „Latvijas kultūras kanons” ietvaros tika izlikta pēdējā izstāde – Vizuālā māksla.

Iecienītas ir dažādas mākslas izstādes. 2015.gadā Aizkraukles pilsētas bibliotēkā tika organizēta izstāde “Ziemassvētki un Jaunais gads apsveikumu kartiņās”, austrālietes, mūsu novadniece Annas Kliešmetes – Vinkleres gleznu izstāde un Aizkraukles Mākslas skolas direktores Taigas Kalviškes izstāde “Eņģeļi zīdā”.

Dzejas dienu pasākumā Aizkraukles pilsētas bibliotēkā viesojās Kokneses novada dzejniece Anita Liepiņa.

Gadskārtējie grāmatu svētki 2015.gadā notika Aizkrauklē, kultūras namā. Grāmatu komercizstādē piedalījās izdevniecības: "Lauku Avīze", "Zvaigzne ABC", „Jumava”, "Nordik", "Avots", "Divpadsmit".

Grāmatu svētku laikā notika „Latvijas Avīzes” vadītā publiskā diskusija “Jauniešu sagatavotība – armijas pamats”; piedalās aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis (ZZS), 12. Saeimas deputāts Vilnis Ķīrsis (V), 12. Saeimas deputāts Aleksandrs Kiršteins (NA).

Grāmatu svētku pasākumu kuplināja tikšanās ar bijušo Latvijas Valsts prezidentu Valdi Zatleru un rakstnieci Māru Svīri. Bērniem un jauniešiem - radošā darbnīca kopā ar „Burtnīgrāmatas” mākslinieci Melāniju Vilku (Lauku Avīze) un buršanās un citas izdarības kopā ar rakstnieci Maiju Stepēnu (Jumava).

Zemessardzes 55.kājnieku bataljons organizēja ieroču un formas tērpu paraugdemonstrējumus.

Visa gada garumā Aizkraukles pilsētas bibliotēkā notika pasākumi interneta lietotāju izglītošanai, lai novērstu potenciālos riskus lietojot internetu un dažādus sociālos portālus. Piedalījāmies projekta „Drošāka interneta diena” un e-prasmju nedēļas norisēs.

Bibliotēkas lasītāji veiksmīgi piedalījās Monētu dienas balsojumā par Latvijas gada monētu 2014 un viens lasītājs ieguva balvā jubilejas monētu. Par veiksmīgu lietotāju iesaisti balsojumā arī bibliotēka kļuva par uzvarētāju reģionu galveno bibliotēku kategorijā.

Sabiedrības informēšanai bibliotēka izmanto visdažādākās publicitātes formas, piemēram, bibliotēkā ir izvietoti informācijas stendi, kur vienmēr izlasāma informācija par bibliotēkas aktualitātēm un rīkotajiem pasākumiem. Stendus savas informācijas izvietošanai izmanto Aizkraukles novada kultūras nams, Aizkraukles muzejs, Aizkraukles pieaugušo izglītības un inovāciju centrs un citi interesenti.

Daudz aktīvāka sadarbība izvērās ar reģionālo laikrakstu „Staburags”.

Aizkraukles pilsētas bibliotēkas direktore

Valentīna Laizāne